



# Gündem

TSKB Ekonomik Araştırmalar  
20 Aralık 2019 Cuma

## Piyasalarda Bugün

**Küresel risk iştahında temkinli bir iyimserlik gözleniyor.** Dün makroekonomik veri gündemi ve haber akışı oldukça sakin riskli varlıkların bir kısmı güçlü seyretiler. ABD hisse senetleri yeni rekorlar tazelerken dün diğer gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomilerin hisse senetlerinde karışık bir seyir hakimdi. Bununla birlikte, ABD iç siyaseti kaynaklı belirsizliklerin güvenli limanlara olan talebi güçlü tuttukları görüldü. Bu ortamda Türk finansal varlıklar da küresel eğilimlerle uyumlu seyretti. Borsa İstanbul 100 gösterge endeksi yataya yakın kapanırken, gösterge 30 endeksi %0,2 geriledi. TL, dolar ve euro eşit ağırlıklı sepet karşısında %0,3 değer kaybetti. Kısa vadeli tahvil faizleri gerilerken uzun vadeli tahvil faizlerinde sınırlı yükseliş yaşandı. Bu sabaha Asya piyasaları görece sakin bir başlangıç yaparken gün içinde ABD Merkez Bankası'nın (Fed) yakından takip ettiği enflasyon göstergesi gıda ve enerji hariç bireysel tüketim harcamaları fiyat endeksinin (PCE) Kasım ayı sonuçları ve üçüncü çeyrek revize GSYH verileri yayınlanacak. Yurtiçinde ise Aralık tüketici güven endeksi sonuçları dışında gündem sakin olduğu için Türk finansal varlıklar açısından küresel risk iştahının belirleyici olacağı düşünülüyor.

**İngiltere Merkez Bankası (BoE) faizlerde ve mevcut varlık alım programında beklentiler dahilinde değişikliğe gitmedi.** BoE dünkü toplantısında, %0,75 olan politika faizini oçukluğu ile, 435 milyar sterlin olan kamu ve 10 milyar Sterlin olan özel sektör varlık alımlarını ise oybirliği ile sabit tutma kararı verdi. İki BoE üyesi faiz indirimine gidilmesi yönünde oy verirken diğer üyeler Brexit süreci kaynaklı belirsizliklerden dolayı temkinli duruşu korumayı tercih ettiler.

**İsveç Merkez Bankası (SNB-Riskbank) negatif faiz politikasını sona erdirmeye kararı aldı.** SNB beklentiler dahilinde politika faizini %0,25 artırarak 2015'ten bu yana sürdürdüğü negatif faiz politikasını sonlandırmış oldu. Bununla

## Takvim

- 20-Ara** TÜİK, Tüketici güven endeksi, Aralık TÜİK, Yurtdışı üretici fiyat endeksi, Kasım HMB, Bütçe finansmanı istatistikleri, Kasım İngiltere, GSYH büyümesi, 3Ç19 ABD, GSYH büyümesi, 3Ç19
- 23-Ara** TÜİK, İnşaat maliyet endeksi, Ekim ABD, Yeni konut satışları, Kasım
- 24-Ara** Euro Bölgesi, Yarım gün ABD, Yarım gün ABD, Dayanıklı mal siparişleri, Kasım
- 25-Ara** TÜİK, Sektörel güven endeksleri, Aralık Euro Bölgesi, Tatil ABD, Tatil

Hisse Senetleri	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
BİST-100	110,599	0.02%	3.55%	21.18%
BİST-30	134,429	-0.15%	2.06%	17.57%
XUSIN	132,618	0.44%	6.45%	26.45%
XBANK	155,001	-0.41%	2.46%	31.65%

Kur	Seviye	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Dolar/TL	5.9380	0.27%	4.04%	12.30%
Euro/TL	6.6068	0.48%	4.44%	9.16%
Sepet Kur*	6.2724	0.32%	4.24%	10.66%
Euro/Dolar	1.1120	0.08%	0.35%	-3.04%
Dolar/JPY	109.37	-0.15%	0.86%	-0.17%
DXY	97.3790	0.05%	-0.63%	1.31%
* %50 Dolar/TL + %50 Euro/TL				

Tahvil - Bono (Bileşik Getiri)	En son	Bir Önceki
TR - 2 yıllık tahvil (TRT131119T19)	11.95%	12.11%
TR - 10 yıllık tahvil (TRT080328T15)	12.73%	12.70%
TR - Eurobond (17 Şubat 2045)	6.51%	6.55%
ABD - 10 yıllık tahvil	1.92%	1.92%

TSKB Eurobondları	Kupon	Fiyat	Getiri
22 Nisan 2020	5.125%	101.03	1.969%
18 Mayıs 2021	4.875%	101.12	4.041%

Emtia	En son	Günlük Değişim	Aylık Değişim	Yıl Sonuna Göre Değişim
Altın (Dolar/ons)	1479.05	0.26%	1.02%	15.30%
Reuters/Jefferies CRB*	195.66	0.09%	3.57%	11.30%
Brent (Dolar/varil)	66.54	0.12%	5.10%	22.58%
Doğalgaz (TL/stdm3)	2.27	1.54%	3.82%	-21.50%
* Thomson Reuters/CoreCommodity CRB Commodity Total Return Index				

## Piyasalarda Bugün

birlikte, üyeler mevcut koşulların enflasyonun hedefe doğru ilerleyişi için uygun olduğunu söylerken, faizlerin gelecek yıl sabit tutulacağı beklentilerini belirttiler.

**TCMB verilerine göre, 13 Aralık'ta biten haftada yabancıların Türk finansal varlıklarına ilgisi zayıf kaldı.** Fiyat ve kur etkisinden arındırılmış verilere göre, söz konusu haftada yurtdışı yerleşikler 79,3 milyon dolar tutarında hisse senedi satarken 16,9 milyon dolar tutarında net devlet içborçlanma senedi satın aldılar. Özel sektör tahvil ve bonolarında 4,2 milyon dolar tutarında net satış yaparlarken hafta genelindeki toplam net satışları 66,6 milyon dolar oldu. Yıl başından bu yana ise yabancıların Türk finansal varlıklarındaki pozisyonlarının 3 milyar dolar azalışı görüldü.

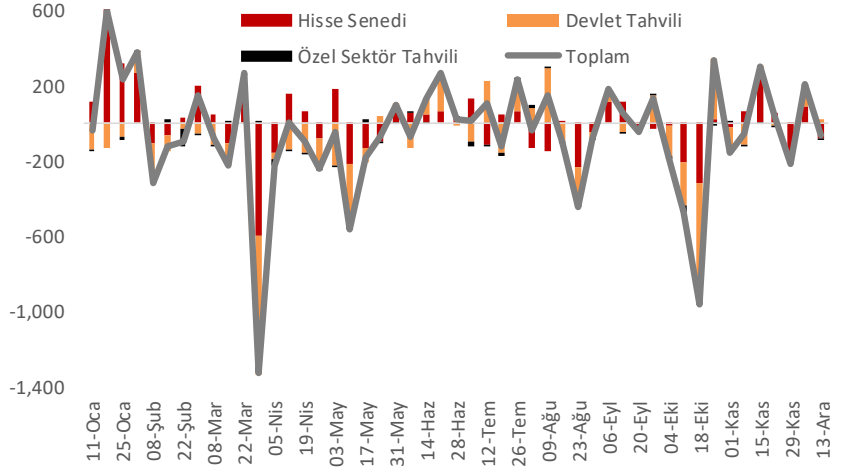
**BDDK verilerine göre, bankacılık sektöründe 13 Aralık haftasında tüketici kredileri öncülüğünde kredi genişlemesi devam ediyor.** Buna göre, 13 Aralık haftasında tüketici kredileri 4,7 milyar TL artarken ticari kredilerdeki artış döviz kurlarındaki yükselişin etkisiyle 9,3 milyar TL'yi buldu. Kur etkisinden arındırılmış veriler ise kredilerde haftalık bazda % 0,3 artışa işaret ederken kredi ivmesi (kur etkisinden arındırılmış verilerin 13 haftalık ortalama yıllıklandırılmış değişimi) bir önceki haftadaki %27,1'den %27,7'ye yükseldi.

**TCMB 12 Aralık'ta gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu**

**(PPK) toplantı özetini yayınladı.** Toplantı sonrasında yayınlanan karar metniyle uyumlu olarak özetle enflasyon beklentilerinde genele yayılan bir düzelme olduğu, zorunlu karşılık düzenlemesinin kredi büyümesini desteklemeyi sürdüreceği ve orta vadeli enflasyon görünümündeki belirsizliğin büyük ölçüde azaldığı belirtildi. Bununla birlikte, para politikasında temkinli duruşun sürmesi gerektiğinin altı çizildi.

**13 Aralık haftasında bankacılık sektörü döviz tevdiat hesaplarında ılımlı bir azalış yaşandı.** TCMB verilerine göre, söz konusu haftada döviz tevdiat hesapları 737 milyon dolar azalışla 223,99 milyar dolara geriledi. Gerçek kişilerin döviz tevdiat hesapları 182 milyon dolar azalırken, tüzel kişiler ve yurtiçi bankaların döviz tevdiat hesaplarında azalışlar sırasıyla 337 milyon dolar ve 320 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Yabancıların Kur ve Fiyat Etkisinden Arındırılmış Portföy Hareketleri (Milyon \$)



Kaynak: TCMB, TSKB Ekonomik Araştırmalar

Bankacılık Sektörü Kredi İvmesi (Kur Etkisinden Arındırılmış Yıllıklandırılmış Değişim, 13-Haftalık Ortalama)



Kaynak: BDDK, TSKB Ekonomik Araştırmalar

## Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

**Goodyear (GOODY)** - The Goodyear Tire & Rubber Company'ın, Teknik Destek ve Lisans Sözleşmelerine istinaden 2010-2017 yılları arasında ödenen lisans bedellerinin bir kısmını ilgili faizler ile birlikte şirkete geri ödeyeceğini duyurdu. Bu bağlamda Goodyear Tire & Rubber Company tarafından vergi öncesi tutar olarak 198,9 milyon dolar Aralık ayı içinde şirket hesabına yatırılacak.

**Pegasus (PGSUS)** - 2020 yılında teslimi planlanan 11 adet Airbus A320neo ve 5 adet Airbus A321neo uçağın finansmanının finansal kiralama yöntemiyle sağlanmasına karar verildiğini duyurdu.

**Türk Hava Yolları (THYAO)** – Basında yer alan haberlere göre, 24 adet Boeing 737 MAX tipi uçağı bulunan Türk Hava Yolları, bu uçaklar ile ilgili belirsizliğin sürmesi ve süreç ile ilgili nitelikli açıklamanın yapılmaması nedeniyle üretici şirkete dava açmaya hazırlanıyor. Boeing şirketi, Endonezya ve Etiyopya'da iki uçağın 5 ay arayla düşmesinin ardından 737 MAX serisi uçakları yere indirmişti. Hâlihazırda 75 adet Boeing 737 MAX tipi uçak siparişi bulunan şirket, 2019 yılı itibarıyla teslim almış olması gereken 24 uçağı yaşanan sorun nedeniyle operasyonlarında değerlendiremiyor.

**Avrupa Adalet Divanı'na göre Airbnb "bilgi toplumu hizmeti" veriyor.** Ev sahipleri ile potansiyel kiracıları dijital bir platformda buluşturan Airbnb hakkında Fransa Turizmciiler Birliği'nin şikayeti ile bir dava açılmıştı. Avrupa Adalet Divanı, Airbnb'nin kira fiyatlarına karışmaması ve böylece bir rayiç oluşturmadığı gerekçesi ile bilgi toplumu hizmeti sunduğuna hükmetti. Adalet Divanı 2 yıl önce Uber hakkında görülen davada girişimin bilgi toplumu hizmeti sunan bir şirket değil, taksicilik şirketi olduğuna karar vermişti.

**Uber Almanya'da yasaklandı.** Almanya'daki bir mahkemenin aldığı kararda Uber'in yolcu taşıma için gerekli lisansa sahip olmadığı ifade edildi. Uber Kasım sonunda Londra'da da yasaklanmıştı.

**TÜİK 2018 yılına ilişkin eğitim harcamaları istatistiklerini açıkladı.** Buna göre, eğitim harcamaları 2018 yılında 2017'ye kıyasla %21,6 artarak 214,6 milyar lirayı ulaştı. Böylece, eğitim harcamalarının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2018 yılında %5,8 olarak gerçekleşti. Harcamaların %72,9'u devlet tarafından finanse edilirken, hane halklarının payı %20 olarak hesaplandı. Söz konusu dönemde harcamaların en çok arttığı eğitim düzeyleri %27,3 ile okul öncesi ve %24,3 ile ortaöğretim oldu. Öğrenci başına yapılan eğitim harcaması 2018 yılında 9 bin 790 lira olarak gerçekleşti. Eğitim düzeylerine göre değerlendirildiğinde, geçen yıl öğrenci başına harcamanın en yüksek olduğu eğitim düzeyi 16 bin 248 lirayla yükseköğretim olarak kayıtlara geçti.

**Genç İşsizler Platformu'nun Aralık 2019 İşsizlik ve İstihdam raporuna göre, 1 yıldan fazla süreyle iş arayan üniversite mezunlarının sayısı son 1 yılda 200 bin artarken, üniversite mezunu işsiz sayısı da 1 milyona yaklaştı.** Platformun, TÜİK ve İŞKUR verilerinden yaptığı analize göre, giderek artan bir seyir izleyen üniversite mezunu işsiz sayısı, geçen yıla göre 106 bin daha artarak 991 bine yükseldi. İşsiz gençlerin en yoğun olduğu grubu ortaokul ve lise mezunları oluşturdu. Bu gruptaki işsiz sayısı geçen yıla göre 312 bin kişi artarak 1 milyon 516 bine yükseldi. İlkokul ve altı eğitimliler grubunda ise işsiz sayısı geçen yıla göre 7 bin kişi artarak 214 bine çıktı. Genç İşsizler Platform Sözcüsü Dr. Murat Kubilay, "15-29 yaş arasında olup, çalışmayan ve aynı zamanda okumayan gençlerin sayısı ise 5 milyon 551 bin gibi yüksek bir seviyeye ulaştı. Bu durumdaki gençlerin 3 milyon 782 binini kadınlar, 1 milyon 769 binini ise erkekler oluşturdu. Öte yandan hem okuyup, hem de çalışan gençlerin sayısı ise 1 milyon 761 bin kişi olarak hesaplandı" şeklinde konuştu.

**TÜİK, 2018 yılı Mali Aracı Kuruluş İstatistiklerini yayımladı.** Açıklanan verilere göre, mali aracı kuruluşlar sektöründe 2018 yılında 17.853 girişim faaliyette bulundu. Finansal hizmet faaliyetlerinde 218 girişim, sigorta, reasürans ve emeklilik fonlarında 62 girişim, finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetlerde ise 17 bin 573 girişim faaliyet gösterdi. Faktör maliyetiyle katma değer 253,5 milyar TL olarak gerçekleşti. Mali aracı kuruluşlarda toplam katma değerinin %89,9'u finansal hizmet faaliyetlerinde, %7,4'ü sigorta, reasürans ve emeklilik fonları faaliyetlerinde, %2,7'si ise finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetlerde oluştu. Mali aracı kuruluşlarda yıllık

## Sektör, Şirket ve Gündeme İlişkin Diğer Haberler

ortalama çalışan sayısı 317.410 olarak gerçekleşti. Toplam istihdamın %71,5'ini finansal hizmet faaliyetlerinde, %6,3'ünü sigorta, reasürans ve emeklilik fonlarında, %22,2'sini ise finansal hizmetler ile sigorta faaliyetleri için yardımcı faaliyetlerde çalışanlar oluşturdu.

**TÜİK, 2018 yılı Maden İşletmeleri Su, Atıksu ve Atık İstatistiklerini yayımladı.** Açıklanan verilere göre maden işletmeleri 2018 yılında 249 milyon m<sup>3</sup> su çekti. Çekilen suyun %51,2'si kuyudan, %22,3'ü deniz ve kaynaktan, %10,4'ü ocak içi sudan, %4'ü akarsudan, %3,7'si göl-göletten ve %8,4'ü diğer su kaynaklarından temin edildi. Maden işletmeleri tarafından 2018 yılında deşarj edilen toplam 161 milyon m<sup>3</sup> atıksuyun %83,3'ü denize, göle veya akarsuya, %7,8'i atık barajına, %1,4'ü ocak içine, %1,2'si foseptiğe, %1'i araziye, %5,3'ü ise diğer alıcı ortamlara deşarj edildi.

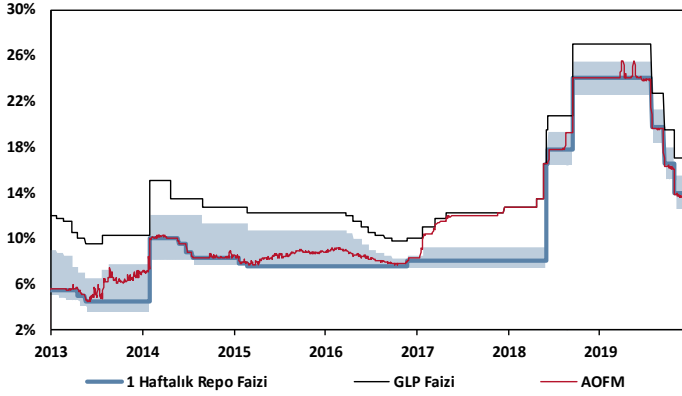
**Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) Enerjisa'ya 100 milyon dolar karşılığı Türk lirası finansman sağlayacak.** Yapılan açıklamaya göre, Enerjisa Enerji'ye sağlanacak finansman, bankanın TL Günlük Referans Kur (TLREF) mekanizması kapsamındaki ilk kredisi olacak. Enerjisa Enerji, krediyi elektrik dağıtım hizmeti sağladığı bölgede şebeke altyapısının iyileştirilmesi, sürdürülebilir ve kesintisiz enerjinin sağlanması ve teknoloji yatırımları için kullanacak.

**Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum yıl sonuna kadar çevre mevzuatına uymayan tüm termik santrallerin kapatılacağını belirtti.** Sosyal medya hesabından yapılan açıklamada bacalarına filtre takılması gereken 13 termik santralin de aralarında bulunduğu çevre mevzuatına uymayan tüm santrallerin 2020 yılında çalıştırılmayacağını ifade etti.

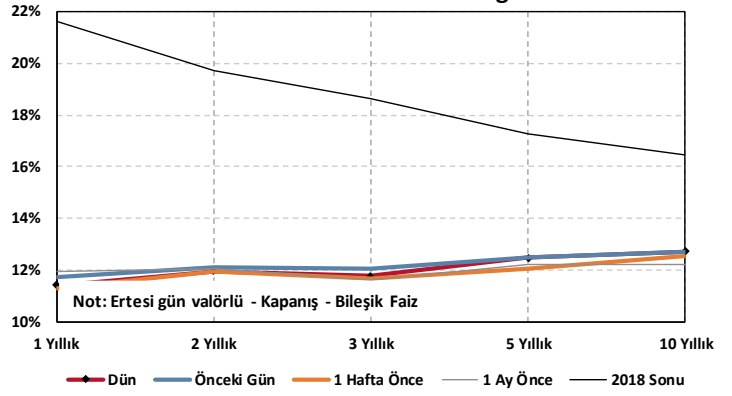
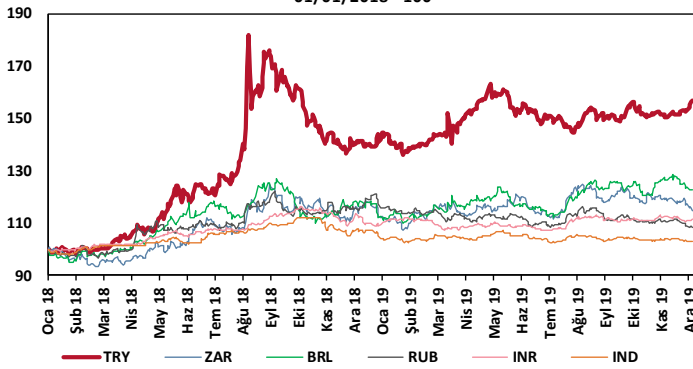
**Devlet Malzeme Ofisi (DMO), kamu kurumlarının akaryakıt ihtiyacını "tek elden ve toplu alım"la karşılamak için ihale açtı.** DMO'nun akaryakıt şirketlerine gönderdiği davetiye yazısına göre yeni sistem uyarınca gerçekleştirilecek ihalede teklifler, 20 Aralık Cuma günü alınacak. İhaleye, 60 ilde 225 ilçede "taşıt tanıma sistemi" bulunan dağıtım şirketleri katılabilecek. Kamu kurumlarının yıllık akaryakıt ihtiyacının 10 milyar liraya ulaştığı biliniyor.

**Karabük Demir ve Çelik Fabrikaları (Kardemir), otomotiv ve savunma sanayi ile raylı sistemlerdeki milli hedeflerine yönelik yeni çelik kaliteleri üretimi yaptı.** Kardemir'den yapılan açıklamada, şirketin fabrikalarında, Türkiye Otomobili Girişim Grubu'nun, fikri mülkiyet hakları Türkiye'ye ait, küresel ölçekte rekabet edecek bir otomobil markası yaratma hedefiyle gerçekleştirdiği Türkiye'nin Otomobili çalışmalarına katkı sunmak için otomotiv sektörüne yönelik yeni çelik kaliteleri de üretilmeye başlandığı bildirildi.

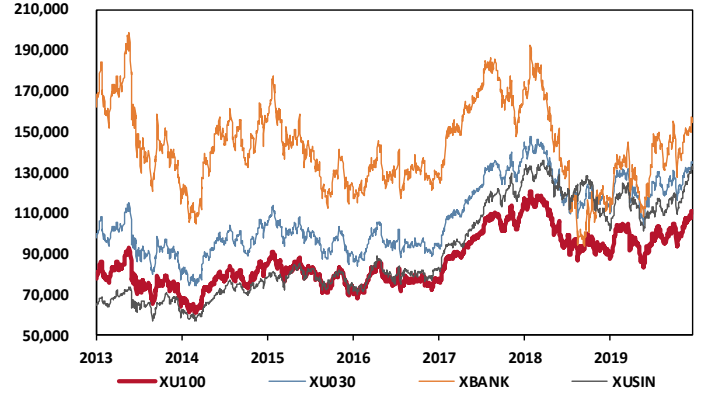
TCMB Faiz Koridoru



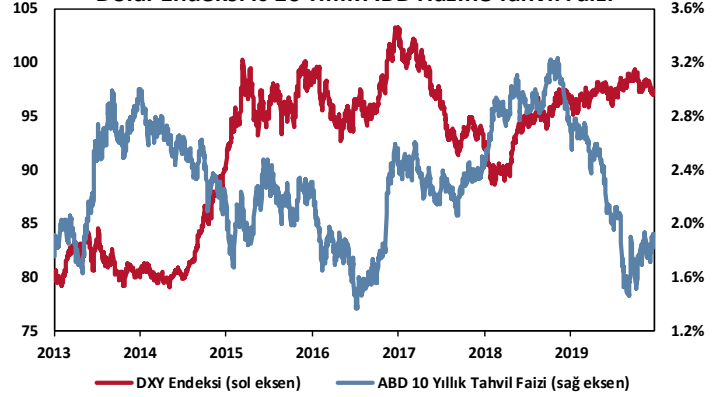
Hazine Tahvillerinde Getiri Eğrisi

GOÜ Para Birimleri / USD  
01/01/2018 = 100

Hisse Endeksleri

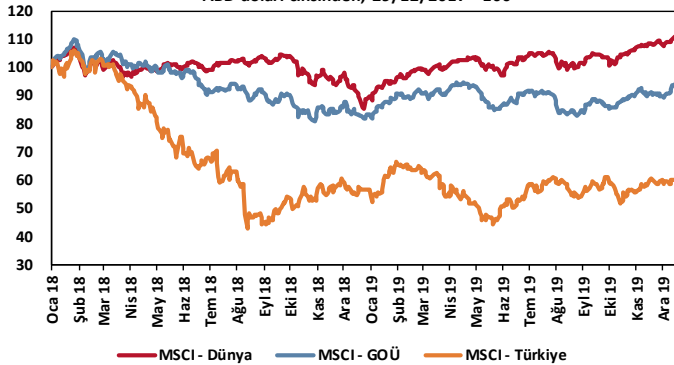
Türkiye'nin 5 Yıl Vadeli CDS Spreadi  
baz puan

Dolar Endeksi ve 10 Yıllık ABD Hazine Tahvil Faizi

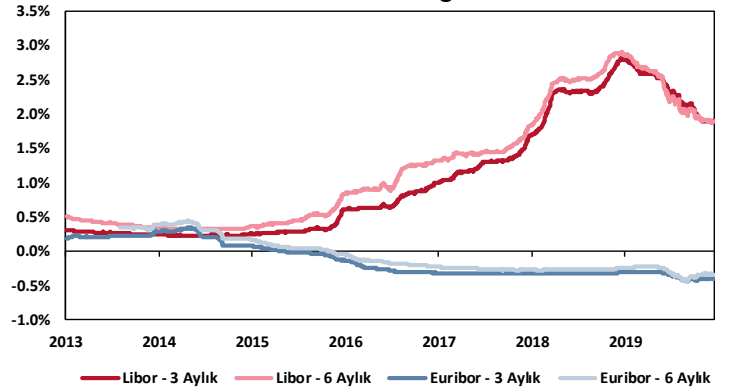


MSCI Hisse Endeksleri

ABD doları cinsinden, 29/12/2017 = 100



Küresel Gösterge Faizler



# TSKB

## Danışmanlık Hizmetleri

## Ekonomik Araştırmalar

ekonomikarastirmalar@tskb.com.tr

MECLİSİ MEBUSAN CAD. NO 81

FINDIKLI İSTANBUL 34427, TÜRKİYE

tel: (90) 212 334 50 50 faks: (90) 212 334 52 34

2019 Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. her hakkı mahfuzdur.

Bu doküman Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş.'nin yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, kişisel kullanıma yönelik olarak ve bilgi için hazırlanmıştır. Bu dokümana dayalı herhangi bir işlem yapılması tarafımızdan öngörülen bir husus değildir. Belirtilen görüşler sadece bizim güncel görüşlerimizdir. Bu raporda yer alan bilgileri makul bir esasa dayalı olarak güncelleştirirken, bu konuda mevzuat, uygunluk veya diğer başka nedenlerle amaca uygunluk tam olarak sağlanamamış olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları veya çalışanları, burada belirtilen senetleri ihraç edenlere ait menkul kıymetlerle ilgili olarak bir pozisyon almış olabilir veya alabilir; menkul kıymetler üzerinde opsiyonları olabilir veya ilgili diğer bir yatırıma girebilir; bu menkul kıymetleri ihraç eden firmalara danışmanlık yapmış, hisselerinin halka arzına aracılık veya yüklenim taahhüdünde bulunmuş olabilir.

Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve/veya bağlı kuruluşları bu raporda belirtilen herhangi bir şirket için yatırım bankacılığı da dahil olmak üzere önemli tavsiyeler veya yatırım hizmetleri sağlıyor veya sağlamış olabilir.

Bu raporun ilgili olduğu yatırım fiyatı veya değeri, direkt veya indirekt olarak, yatırımcıların menfaatlerine ters düşebilir. Döviz kurlarındaki herhangi bir değişimin yatırımın değeri veya fiyatı veya bu yatırımdan sağlanan gelir üzerinde olumsuz bir etkisi olabilir. Geçmişteki performans her zaman gelecekteki performansın kılavuzu olacak demek değildir. Yatırım geliri dalgalanma gösterebilir.

Bu rapor kamuya açık bilgilere dayalıdır. Doğru veya tamam olmayan hiçbir beyan yapılmamıştır. Bu rapor söz konusu menkul kıymetlerin alınması veya satılması için bir teklif, yorum ya da yatırım tavsiyesi değildir veya bu menkul kıymetlerin alınıp satılmasına yönelik bir teklif için de bir istek veya zorlama değildir. Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. ve kendisiyle bağlantılı olan diğerleri bahsedilen şirketlerin menkul kıymetleriyle ilgili pozisyon alabilirler veya bu menkul kıymetlerle ilgili işlem yapabilirler, ayrıca bu şirketler için yatırım bankacılığı hizmetleri de verebilirler.

Herhangi bir yatırım kararı yatırımcının tamamıyla kendi kişisel seçimine dayanmalıdır. Bu rapordaki bilgiler herhangi bir yatırım tavsiyesi olmayıp, raporda yer alan firmalara yatırım yapılmasından ötürü Türkiye Sınai Kalkınma Bankası A.Ş. hiç bir sorumluluk kabul etmez.

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.



Türkiye Sınai Kalkınma Bankası  
www.tskb.com.tr

T: +90 212 334 50 50 F: +90 212 334 52 34

E: info@tskb.com.tr   